zonder vreugde, maar het heeft een onbuigzame energie; het heeft niet alleen de sterkte van het lijden, maar ook de kracht van het handelen; het geeft den enkele zoowel als aan de rich heiligende gemeente, het bevoorrechte orgaan Gods, een onmetelijke kracht.

Nergens is meer dan hier er naar gestreefd, om de Reformatie tot een wereldmacht te verheffen; en wanneer zich ook hier »das Kirchentum" in een orthodoxe belijdenis heeft afgesloten, zoo zijn toch uit dezen tak der Reformatie de krachtigste drijfveeren voor burgerlijke en geestelijke vrijheid uitgegaan, *en hier is het geschied, dat uit den schoot der Reformatie het moderne leven tot zelfstandigheid komt.*

Tot zoover Prof. Eucken.

Vanzelf onderschrijven wij zijn oordeel niet geheel. Met name niet waar hij b.v. spreekt over de tweede oorzaken, het sombere in het Calvinisme enz. Maar dit neemt niet weg, dat wij ons over zulk een beschouwing van Calvijn verblijden. Niet meer eenzijdig Luther verheffen, zooals zoo lang is gedaan in beschouwingen en predicatiën over de hervorming. Ook in zoogenaamd Gereformeerde kringen hoorde men vaak van Calvijn niet reppen. En indien nog, zonder iets van zijn beginsel te begrijpen.

Bovenstaand citaat doet zien, en dat verblijdt ons het meest, dat men het levensbeginsel van het Calvinisme begint te verstaan en zij het, niet met instemming, toch erkennen wil, dat het eeren van Gods souvereiniteit de Calvinistische Reformatie van zoo machtigen invloed deed zijn niet alleen in de Kerk, maar ook in den Staat en in het leven der maatschappij.

Metterdaad dit *is* de beteekenis van deze studie.

En wanneer men zelfs onder Gereformeerden hier te lande nog zoo vaak de hooge beteekenis van het Calvinisme ook voor het kerkelijke, sociale en staatkundige leven, in zelfverblinding hoort miskennen, doet het goed een Duitsch Lutheraan deze hooge beteekenis van het Calvinisme zoo volmondig te hooren erkennen.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 19 Maart.

GENERALE SYNODE.

Deputaten, door de Generale Synode van 1896 belast met het nazien der rekening en verantwoording van den Quaestor Missionis, brengen ter kennis van de Gereformeerde kerken; dat zij de gelden, fondsen en boeken met bescheiden tot 30 September 1896 hebben nagezien en in orde bevonden.

J. FLESCH.
R. PRENT VAN DALEN.
J. C. VAN SCHAICK JZN.

Amsterdam, 10 Maart 1897.

L. S.

De Kerkeraad der Gereformeerde kerk te Raamsdonk bericht bij dezen met dank aan den Heere, dat door hem — opgetreden na keuze krachtens het ambt der gelooviger — alle betrekking tot de Reglementen en kerkelijke Besturen van het Nederlandsch Hervormd kerkgenootschap is afgesneden,

dat zijn kerk leeft onder de Belijdenisschriften en de kerkelijke Bepalingen van de Gereformeerde kerken in Nederland,

dat zij met deze kerken in kerkelijke correspondentie wenscht te treden,

en dat haar adres is bij den tweeden ondergeteekende.

Namens den Kerkeraad voornoemd:
H. DE JONG, *Praeses.*
W. J. ZIJLMANS, *Scriba.*

Raamsdonk, 16 Maart 1897.

GENERALE SYNODE 1896.

Ondergeteekenden hebben de eer mede te deelen, dat ter bestrijding van de kosten der Generale Synode van 1896 ontvangen is:

Aan bijdragen van 10 Provincien	ƒ 4600,—
Aan opbrengst verkoop Rapporten	» 15,45
	ƒ 4615,45

De *Uitgaven van de Generale Synode* 1896 zijn:

Aan drukloon van Agenda en Rapporten tijdens de zittingen der Synode	ƒ 313,50
Uitgaven van Deputaten:	
Voor de Correspondentie met Buitenlandsche kerken	
Voor het verband met de Vrije Universiteit	
Voor de Correspondentie met de Hooge Overheid	» 1736,13½
Voor de Deputatie naar Hollandscheveld	
Voor het Rapport, Opleiding tot den Dienst des Woords	
Voor het Rapport, Zending onder de Heidenen	
Nadeelig Saldo van *Het Kerkblad* 1893/96	» 849,70½
Reiskosten van adviseerende leden	» 181,10
Ontvangstkosten van Buitenlandsche afgevaardigden	
Verschillende Commissien	» 1399,87
Meubileering en vergaderingskosten	
Nadeelig Saldo op de Rekening van de Generale Synode van Dordrecht 1893	» 133,04
	ƒ 4613,45
Er is een voordeelig saldo van	» 2,10
	» 4615,45

Voorts berichten ondergeteekenden, dat ingevolge het besluit der Synode van Middelburg (Art. 163) aan elke kerk gezonden is een exemplaar der *Acta* en verder aan allen, in de laatste alinea van dat artikel aangegeven.

De onkosten bedragen:

Onkosten der Deputaten voor de uitvoering van de besluiten der Synode	ƒ 87,89
Drukloon en verzending der exemplaren van de *Acta*	» 427,11
	ƒ 515,—

Naar een vastgestelden maatstaf (Art. 163) hebben hiervoor bij te dragen:

de kerken van Zuid-Holland	ƒ 92,70
» » » Noord-Holland	» 72,10
» » » Groningen	» 72,10
» » » Friesland	» 51,50
» » » Utrecht	» 51,50
» » » Overijsel	» 41,20
» » » Gelderland	» 41,20
» » » Zeeland	» 41,20
» » » Drente	» 25,75
» » » Noord-Brabant en Limburg	» 25,75
	» 515,—

De Quaestoren der verschillende Provincien worden vriendelijk en dringend verzocht, het door hunne Provincie verschuldigde ten spoedigste te doen toekomen aan den derden ondergeteekende, te 's-Gravenhage.

W. J. DE HAAS.
H. HOEKSTRA.
Js. VAN DER LINDEN.
B. VAN SCHELVEN.

15 Maart '97.

Voor Kinderen.

IN HET BOSCH.

IX.

Recht verheugd zich eens geheel vrij te gevoelen, ging ook Walter het bosch in, als begeleider van een der matrozen, die op hem passen zou. De wandeling viel echter niet mee. Voor 't eerst in zijn leven merkte hij, dat een tocht door een ruw onbetreden woud nog iets anders is dan een wandeling in een wel aangelegd Engelsch park. Er was geen spoor van een weg. Telkens moest men klauteren over omgevallen boomstammen, en dan weer met een bijl takken en struiken weghakken, die 't voortgaan belett'en. Zoodoende kwam men slechts zeer langzaam verder. Van tijd tot tijd gaf een van beide een schreeuw, die dan door een ander uit de verte werd beantwoord; men kon dus elkaar nog beroepen. Wat echter Walter en zijn metgezel ook mochten zoeken, water vonden zij niet, wat hun te meer speet, daar zij zelf aan dorst begonnen te lijden. Wel was er een kleine voorraad water meegenomen, maar die bevond zich bij de houthakkers. Gelukkig konden alle twee zich van tijd tot tijd laven uit een kruikje bier, dat de matroos bij zich had.

Na een uur loopen — 't was, als gezegd, zeer warm — voelden beide zich moe, en de matroos sprak:

»We moeten, dunkt me, eens gaan rusten. Ik zit liever in de mast dan hier als een haas door 't bosch te springen. 't Is kuilen en bulten geen gebrek, en alles groeit hier zoo wild, dat er geen aap door kan, laat staan een mensch. Ik ga wat liggen rusten, vriend, doe jij dat ook. Als mijn oogen mochten beschieten, zal je wel wacht houden, maar we moeten niet te lang plakken. Want de kapitein zou het ons inpeperen als we telaat kwamen."

»Ik zal wel oppassen", was 't antwoord, »ga je gang maar."

De matroos wierp zich in het korte gras, en Walter zette zich naast hem. 't Duurde geen twee minuten of de eerste was ingedruild. De jongste bezat daartoe echter een wat al te levendigen aard; hij rustte een oogenblik, doch sprong toen al weer op. Trouwens, het was hem alles nieuw en vreemd hier, wat niet te verwonderen is, daar er op deze eilanden zelfs tal van planten worden aangetroffen die nergens anders voorkomen. Meer echter troffen Walter de kale hoogten, die men overal zag; de steile rotsen in de verte en het sombere, zware bosch rondom hem, waarin een menigte vogels krijschend rondvlogen. Onze vriend keek reeds uit, of hij ook ergens een leeuw of een tijger bespeurde, want dat die hier ook waren stond bij hem vast. Hij zag er echter geen, en slangen of ook schildpadden evenmin. Die beesten gaan zeker enkel bij nacht uit, dacht hij, en kuierde intusschen weer een eindje verder door de struiken en 't kreupelhout, met groot gevaar zijn kleeren, die reeds duchtig gehavend waren, nog verder te scheuren. Doch Walter bekreunde zich daar minder om. Hij had, zooals grootmoeder voorspeld had, 't verstellen al aardig geleerd.

Opeens hoort hij in de struiken iets ritselen. Nieuwsgierig ziet hij rond, en bemerkt dat er in het gras zich iets beweegt. Hij slaat er naar met zijn stok, en ziet hoe een groen gedierte verbazend snel weg springt, een beest zoo wat een halven arm lang. Walter bemerkte dadelijk dat het een hagedis was, gelijk hij er dikwijls kleine in Engeland had gezien. Als hij dat beest eens vangen kon! Snel liep hij 't achterna; maar een hagedis heeft vier pooten en een jongen maar twee beenen. Ook was het dier, op het eiland lang gewoond hebbende, er beter bekend dan Walter. Kortom, reeds na enkele minuten moest hij de jacht opgeven, omdat van het wild niets meer was te bespeuren. Hijgend stond hij stil; 't zweet droop hem van 't gezicht.

Hij zette zich neder, rustte uit en besloot terug te keeren. Doch vlak bij hem was een heuvel, weinig begroeid en zacht glooiend. Dien moest hij toch eens beklimmen. Zoo gezegd, zoo gedaan. 't Ging heel gemakkelijk, maar het uitzicht viel niet mee. Niets dan boomen en struiken, zoover men zien kon.

't Was dus zaak terug te keeren. Snel liep hij den heuvel af en ging voort. Maar jawel! Hoezeer hij vast meende denzelfden weg te hebben genomen als bij zijn jacht op het groene beest, was Walter na een kwartier, naar zijn rekening, nog niet bij den matroos terug. Nu zette hij de handen voor den mond en toeterde en schreeuwde zoo hard hij kon. Doch er kwam geen antwoord. Wellicht lag de matroos nog in diepen slaap, of was de afstand te groot; in alle geval, 't eenig geluid dat Walter weer vernam, was het geschreeuw der vogels, die hij al loopend opjoeg.

Begrijpend dat hij verkeerd liep, sloeg de jongen nu een anderen weg in, en herhaalde van tijd tot tijd zijn geschreeuw. Toen echter niemand antwoordde, begon Walter ongerust te worden. Hij liep sneller voort; van tijd tot tijd vernam hij, doch tamelijk ver af, een schot. Dan schreeuwde hij weer zoo luid mogelijk — want een pistool had hij niet bij zich — in de hoop dat men hem hooren zou. Dat was echter niet zoo. Wel liep hij in de richting waarvan 't geluid kwam, maar ten eerste was dit door de weerkaatsing zeer bedriegelijk, en ten tweede stond de man, die geschoten had, natuurlijk niet stil te wachten tot er iemand kwam.

Zoo al loopende en zoekende, dwaalde Walter steeds verder van het goede spoor, juist als het menigeen gaat in het groote woud, dat de wereld heet. Wie daar terecht wil komen, heeft ook een Leidsman noodig, en als hij dien verliest en zijn eigen weg wil bewandelen, verdwaalt hij, eveneens als onze vriend, nu hij tegen de afspraak in, den matroos had alleen gelaten.

De middag was al goeddeels verstreken, en nog altijd zwierf de jongen in het bosch. Hij begreep nu zelf, dat hij al verder afdwaalde. Moede en dorstig zette hij zich onder een dikken boom neder; hij kon niet verder en was ook besloten maar te blijven waar hij was, daar het hem toch niets gaf langer te dwalen. Dat hij in grooten angst zat, kunt ge begrijpen. Zou men hem vóór den avond nog vinden? En zoo ja, dan zou er wat opzitten! Want de kapitein was niet gemakkelijk, en daarbij had hij, Walter, het onheil, dat hem overkwam, geheel aan zich zelf te wijten. En dit laatste is bij een ongeval wel het naarst van alles, gelijk menigeen bij ondervinding zal weten.

De duisternis, die in deze streken niet laat invalt, begon reeds aan te breken, en nog altijd zat Walter onder den boom. Wat moest hij beginnen? Allerlei gedachten kwamen bij hem op, maar hij trachtte ze te verdringen, nog altijd hopend, dat de matrozen, als ze hem misten, wel komen zouden om hem te zoeken en weer naar 't schip te brengen.

En dan, ja dan zou hij wel zorgen nooit weer alleen te gaan, als 't niet veilig was, en nooit weer af dwalen.

Zoo redeneeren velen, al zitten ze juist niet in een bosch op een onbebouwd eiland. Ongelukkig komen zulke overleggingen dikwijls wat laat. Zoo ging 't ook hier.

OVER EEN ANTWOORD.

Naar aanleiding van het antwoord, dat we gaven over den »beslotene en verlatene" zendt Ds. G. B. te K. ons een opmerking die we zeer op prijs stellen. Den geheelen ons gezonden brief kunnen we hier niet geven. Doch de slotsom is, dat bedoelde woorden beduiden: zoowel zij die *binnen* als *buiten het Heiligdom* zijn, heilig en onheilig. 't Ziet dus wel, gelijk we zeiden, op allen, maar de woorden hebben naar Ds. G. B. meent, bepaald den boven aangeduiden zin. ZEerw. zegt:

»Zoo nu ook is Deut. 32: 36 op te vatten. De Heere doet wrake over zijn achteruitslaanden Jesjurûn. Israël zal zien, hoe de reddende hand des Heeren staat te worden ingetrokken, en dat alsdan *niets* (d. i. ijdelheid) zullen wezen zoowel de *binnen* als *buiten* het Heiligdom verkeerenden — de beslotenen en de verlatenen in de tent. Anders had de Heere de Levis met de in 't Heiligdom nog verkeerenden gespaard — maar in den dag Zijner wrake zou 't uit zijn met allen.

Voor de opmerking vriendelijk dank.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Middelharnis, M. Keulemans, te Schoonhoven B. — Ambt-Vollenhove B, Z. Hoek, te Zuidland. — Amersfoort A en Utrecht, C. B. Bavinck te Rotterdam. — Berkel, J. G. Meinen, cand. te Groningen. — Purmerend, H. Thomas, Theol. cand. a/d V. U. — Koudekerke (cl. Middelburg) J. Zijp, cand. a/d V. U. — Driesum (cl. Dokkum), F. C. van Dorp, te Uelsen (Graafsch. Bentheim). — Beekbergen (cl. Apeldoorn), J. Teves Tz., te Wetsinge Sauwert. — Harlingen, J. van Drunen, te Sliedrecht.

AANGENOMEN: Capelle a/d IJsel, W. Hoogland, theol. cand. a/d V. U. — Ermelo, E. H. Rullmann, te Ermelo.

BEDANKT: Middelharnis, M. Keulemans, te Schoonhoven B. — Overschie, P. Warmenhoven, te Alblasserdam B. — Hattem, L. Bouma, te Emlichheim (Graafsch. Bentheim). — Houwerzijl (gem. Ulrum), A. S. Schaafsma, te Boornbergum c. a. — Buiksloot en Zunderdorp, A. Kuyper Jr., cand. a/d. V. U.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Haaften (toez.), L. Balk, te Rumpt. — Grootegast, Doesum en Geervliet, J. de Visser Nz., te Brakel. — Heeze en Leende, C. J. Montijn T.Jz., te Chaam en Baarle Nassau. — Heemskerk c. a., C. Leffef, te Hoorn op Texel. — Hasselt, F. F. J. van de Plassche Jz., te Gouderak. — Leerbroek, A. ten Have, te Polsbroek. — Koekijk, H. van Veen Jr., te Marssum c. a. — St. Laurens c. a. (cl. Middelburg), H. J. Couvée, te Kerwerve (cl. Zierikzee). — Nieuweschans, H. Thoden van Velsen S.Kz., te Jelsum. — Hantum c. a., D. Ozinga Mz., te Wijckel. — Overschie, J. A. Wensinck, te Nijkerk op de Veluwe. — Kamperveen (cl. Kampen), L. M. van Noppen, te Leerdam (cl. Gouda). — Moerdijk, K. Janzen, te Veessen.

AANGENOMEN: Leerasm, C. J. Warners, cand. — Wervershoof, G. Nijhoff, cand. — Sleeuwijk (N.-B.), H. Visch, te Dalem. — Willemsoord, A. Troelstra, cand. — Sint Kruis (cl. IJzendijke), A. J. van Riet, te Oud-Niedorp.

BEDANKT: Zuidzande, C. J. Warners, cand. — Oud-Beierland, E. J. Homoet, te Staphorst. — Hiaure, J. A. van Tuynen, te Nijkerk. — Beekbergen (cl. Arnhem), D. Cladder, te Schoonrewoerd. — Oosterwolde, F. Sinninghe Damsté Jr., te Oudehorne. — Saaxum, F. Hacquebord, te Leeg- en Hoogkerk. — Goes, J. Draaisma, te Steenwijk. — Pernis en Rozenburg, C. Waardenburg Sz., te Goedereede. — Elburg, P. J. Eringa, te Oostwolde. — Vrouwepolder (cl. Middelburg), J. Willemsen, te Kruiningen (Z.-Bev.) — Grootegast en Doesum, J. de Visser Nz., te Brakel. — Veere, T. Bouma, te Doorn. — Ouddorp, D. E. J. Hupkes, te Sprang. — Longerhou, A. Junker te Tzum.

Advertentien.

Heden, den 16en Maart 1897, overleed onze zeer geliefde Echtgenoot en Vader

JACOB SCHAGER,

in den ouderdom van ruim 44 jaar.

Wed. J. SCHAGER,
geb. PRONK,
en Kinderen.

Helder, 16 Maart 1897.

Na eene ernstige ongesteldheid nam de Heere heden van ons onzen geliefden Echtgenoot, Vader, Zoon en Broeder,

JIPPE SALVERDA,

in leven Bedienaar des Woords bij de Geref. kerk alhier, in den ouderdom van 36 jaren. Zijn heengaan was vrede.

Wed. J. SALVERDA—SCHNEIDER.
W. SALVERDA.
A. M. SALVERDA.
G. SALVERDA.
J. SALVERDA.
J. SALVERDA—REINSMA.

Zevenhoven, 13 Maart 1897.

Zaterdag, den 13den Maart, trof de Geref. kerk van *Zevenhoven* een zware slag, doordien de Heere onzen geliefden Herder en Leeraar

JIPPE SALVERDA,

na slechts 2½ jaar onder ons te hebben gearbeid, van ons nam.

In dien korten tijd hadden Leeraar en Gemeente elkander hartelijk lief gekregen.

Trooste de Heere zijn bedroefde weduwe en eenig kind en geve Hij ons, ook in dezen weg van beproeving, al onze kracht alleen van Hem te verwachten.

Namens den kerkeraad,
C. BOON, *Praeses.*
J. VEERMAN, *Scriba.*

Zevenhoven, 16 Maart 1897.

Tot onze diepe droefheid overleed heden-namiddag, zacht en kalm, in de vaste hope des eeuwigen levens, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder,

JANTJE DIJK,

Weduwe van Ds. J. BALHUIZEN, in den ouderdom van 64 jaren.

Uit aller naam,
Ds. J. C. BALHUIZEN.

Hilversum, 17 Maart 1897.

Tot ons diep leedwezen is heden morgen, na een geduldig gedragen lijden van vier maanden, mijn geliefde Echtgenoot en de kinderen en kleinkinderen zeer zorgdragende Vader en Grootvader,

M. M. BOUMA,

zeer kalm ontslapen, in den ouderdom van ruim 68 jaren.

In onze droefheid strekt dit ons tot verheuging, dat we de belijdenis uit zijn mond mochten hooren, dat hij in Christus vrede met God had gevonden.

J. FEENSTRA, Wed. M. M. BOUMA.
Mede namens Kinderen en Kleinkinderen.

Akkerwoude, 14 Maart 1897.

MEVROUW HEEMSKERK, te *Sas van Gent*, (Prov. *Zeeland*), vraagt tegen 1 Mei eene

Keukenmeid,

van Gereformeerde belijdenis, die goed kan werken en een burgerpot kan koken.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionnairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157.
AMSTERDAM.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:

Door den heer P. G. Smelik te Schipluiden ƒ 24.50; door den heer H. Bosloper te Slochteren ƒ 11; door den heer G. Lucas te Dalfsen ƒ 23.20; door den heer J. van Ginkel te Nijmegen (1895) ƒ 50; door den heer H. van Noort te Loosduinen, uit Loosduinen ƒ 85.50, uit Monster ƒ 6, samen ƒ 91.50; door den heer G. de Leeuw te Utrecht ƒ 2, van de 10 cents vereeniging (Oct.) ƒ 9.30, Nov. ƒ 7.60, diversen ƒ 34.50 en ƒ 15.30, samen 66.70; door den heer A. D. Duys te Elst ƒ 31; door den heer Ds. W. Breukelaar te Halfweg ƒ 50.

Aan Collecten: (voor de Theologische faculteit.)

Van de Geref. kerk te Tiel ƒ 3.15½; van idem te Winterswijk (halve coll.) ƒ 27.34½; van idem te Muiden (halve coll.) ƒ 1.20; idem te Mijdrecht 7.07½; idem te Vinkeveen ƒ 3.11½; idem te Kamerik ƒ 3.41½; idem te Kockengen ƒ 6.50; idem te Baambrugge ƒ 3.02½; idem te Loenen ƒ 3.10½; idem te Vreeland ƒ 4.33; idem te Tienhoven ƒ 4.30½; idem te Nichtevecht ƒ 4.91; idem te Breukelen ƒ 13.08; idem te Maarssen ƒ 0.75; (samen ƒ 54.51, alle halve collecten); door den heer G. de Leeuw, gecollecteerd bij eene spreekbeurt door Ds. Van der Linden ƒ 39.15; idem door Prof. Biesterveld ƒ 40.17.

Aan Schenkingen:

Door den heer G. de Leeuw te Utrecht van N. N. ƒ 1; van N. N. ƒ 4.70.

Voor de Medische Faculteit:

Door den heer H. van Noort te Loosduinen ƒ 10.50.

Voor het Studiefonds:

Van de halve stuiversvereeniging te Amsterdam ƒ 27.20.

Voor de Bibliotheek:

Van den schrijver: In de handen der menschen, door Ds. J. Dekker.

Van den bewerker: »Hooft's Granida", en Poezie van Staring" door J. H. van den Bosch Nr. II en VII der Zwolsche herdrukken.

S. J. SEEFAT,
Penningmeester.

Hilversum.

Een jaar op reis in dienst der Zending.

Bovenstaand werk wordt in zeer soliden half chagrinlederen band gebonden voor ƒ 1.50, op de **Boekbinderij** van

F. L. VAN DER BOM,
Bloemgracht 79, Amsterdam.

Voor het binden in den door den uitgever verkrijgbaar gestelden linnen band, wordt **50 Ct.** berekend.

HENRY,
COMMENTARY HOLY BIBLE.

6 groot royaal 8°. deelen, gelllustreerd en in nette stempelbanden. Prijs (met elegant eikenhouten kastje) ƒ 32.50.

Voor andere, goedkoopere edities, in prijzen van ƒ 20.— tot ƒ 30.—, vrage men z. v. pl. nadere inlichtingen en zichtzending.

Kampen. **J. H. KOK,**
Antiquarische Boekh.

Uitgaven van D. DONNER, te Leiden:

Herinneringswoord

aan jeugdige leden der gemeente bij het afleggen hunner geloofsbelijdenis,

door Ds. W. DOORN.

Prijs 12½ Ct., 25 ex. ƒ 3.—, 50 ex. ƒ 5.—.

LICHTSTRALEN VAN DEN KANDELAAR DES WOORDS,

DOOR

J. H. DONNER.

Het Lijdensevangelie.
Het Opstandingsevangelie.
Verspreide Stukken.

Prijs per stuk ƒ 0.60; Gebonden ƒ 1.20.

Bij D. DONNER, te *Leiden*, is verschenen

Huiskamer en Keuken.

EEN TWEETAL SCHETSEN,

DOOR

Mr. D. P. D. FABIUS.

Prijs ƒ 1.25.

Verschenen bij den Boekhandel, voorheen HOVEKER & WORMSER, Amsterdam:

Dr. A. SCHREIBER,
HET WERK DER RIJNSCHE ZENDING
IN NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

Met een woord vooraf van
J. P. G. WESTHOFF.
Met 29 illustratiën.

Prijs f 0.30; per 100 exemplaren f 25.—.

Theologische School
der Gereformeerde Kerken in Nederland.

In de maand Februari ontvingen we de volgende **Collecten:** Van de gemeenten Velzen ƒ 2.50, Terneuzen ƒ 25, Goes ƒ 26.68½, Nieuwdorp ƒ 10.24½, Ierseke ƒ 11.05, Baarland ƒ 5.45, Wolfersdijk ƒ 13.05½, Kruiningen ƒ 9.12, Biezelinge ƒ 6, Heinkenszand ƒ 6.52½, Borssele ƒ 2.02, Zoutkamp ƒ 11.25½, Pietersburen ƒ 6.15, Houwerzijl ƒ 6.21, Geesteren ƒ 15.22, Well ƒ 4.25, 's Gravezande ƒ 13.20, Hilversum B ƒ 28.28, Montfoort ƒ 2.90, Lopik ƒ 6.75, Harmelen ƒ 5.89, Amerongen ƒ 2.42½, Benschop ƒ 3.20, IJselstein, ƒ 1.60, Doorn ƒ 6.07, Zuilen ƒ 0.75, Vleuten de Meern ƒ 3.94, Linschoten ƒ 2.46, Vreeswijk ƒ 3.59½, Driebergen ƒ 8.45, Leeuwarden A ƒ 17.37½, Suawoude ƒ 5.75, Garijp ƒ 8.54, Stiens ƒ 2.83, Bergum ƒ 2.75, St. Anna Parochie A ƒ 8.28½, Beetgum ƒ 5.61, St. Jacobi Parochie ƒ 1.80, Wirdum ƒ 6.84½, Britsum ƒ 4.99, Berlikum ƒ 8.63, Wartena ƒ 0.70, St. Anna Parochie B ƒ 7.10½, Hijlaard ƒ 6.38, Silvolde-Gendringen ƒ 2.22, Abbenbroek ƒ 0.70, Bommel ƒ 1, Bricle ƒ 7.78½, Nieuw Helvoet ƒ 1.82, Oostvoorne ƒ 0.84, Ouddorp ƒ 1, Rockanje ƒ 1.41, Rozenburg ƒ 1.65, Stad aan 't Haringvliet ƒ 1.05, Stellendam ƒ 2.10, Zuid-Beijerland ƒ 3.86, Maartensdijk ƒ 6.13½, Almeloo ƒ 8.15½, Deventer A ƒ 9.09, Deventer B ƒ 2.87, Enschedé A ƒ 14.20, Enschedé B ƒ 17.66½, Enter ƒ 2.15, Hengeloo ƒ 2.58, Holten ƒ 3.14½, Nijverdal ƒ 10.14, Olst ƒ 2.20, Rijssen ƒ 3.44½, Vriezenveen ƒ 3.03, Wierden ƒ 2.21, Wijhe ƒ 8.26, Utrecht ƒ 163,14, Leiden A ƒ 30.10, Augustinusga—Zurhuizum ƒ 1.64½, Buitenpost ƒ 7.50, Burum ƒ 6.50, Eestrum ƒ 0.41½, Gerkesklooster ƒ 5.06½, Kollum A ƒ 3.40½, Kollum B ƒ 6, Kooten ƒ 0.55½, Oostermeer ƒ 0.79½, Twijzel ƒ 1.19, Veenwoudsterwal ƒ 1.54, Westergeest ƒ 3.28.

Halve Coll.: Surhuisterveen ƒ 2.60, Oudega ƒ 1.15, Ureterp ƒ 1.35, Opeinde-Nijega ƒ 1.90½, Boornbergum ƒ 1.45, Drachten ƒ 4.22, Sassenheim ƒ 9.77, Rijnsburg ƒ 10.20, Katwijk aan den Rijn ƒ 7, Boskoop A 7.20, Boskoop B ƒ 1.75, Leiderdorp ƒ 16.08.

6 Dec. Coll.: Axel ƒ 25.79, 's Hertogenbosch ƒ 20, Den Ham ƒ 10.70, Donkerbroek ƒ 4.54, Assen ƒ 27.94, Appelscha ƒ 3.27, Borger ƒ 4.86, Een ƒ 1.50, Gasselternijeveen ƒ 10, Roden ƒ 5, Smilde A ƒ 7.85, Vries ƒ 3.50, Uithuizermeeden W.G. ƒ 23.89, Uithuizen ƒ 26.75, Winsum ƒ 13.09, Vreeswijk ƒ 3.40½, Lippenhuizen ƒ 2.50, Oldeboorn ƒ 3, Idskenhuizen ƒ 8.61, Wolvega ƒ 6.21, Hoornsterzwaag ƒ 0.95, Duurswoude ƒ 1.93, Hollandscheveld ƒ 6.04.

Giften. Van de Geref. Jongelingsvereen. te Beilen ƒ 3; een coll. waarvan de naam niet bekend is ƒ 2.53½; van N. N. te Pretoria (Zuid-Afrika) ƒ 60; uit kerk A Amsterdam ƒ 11.

Voor de Uitbreiding: Almeloo ƒ 3.50, Deventer ƒ 2, Enschedé ƒ 3, Nijverdal ƒ 17, Vriezenveen ƒ 4, Uithuizen ƒ 11, Leens ƒ 25, Amsterdam ƒ 25, Amersfoort ƒ 9.50, Baarn ƒ 4, Scherpenzeel ƒ 4.50, Bunschoten A ƒ 29.90½.

J. NEDERHOED, *Penningmeester.*

Middelstum, 15 Maart 1897.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,

DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN**, diverse **LOTEN** en vreemde **COUPONS**. Wisselen Gouden, Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIËN en BELEENINGEN**. Nemen gelden à **DEPOSITO** ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon teruggbetaald.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.